

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
11 квітня 2018 року
№ 53-1(II)/2018

Справа № 3-38/2018(2579/17)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Шаптали Наталі Костянтинівни (секретар колегії) – головуючої,
доповідача,
Запорожця Михайла Петровича,
Мойсика Володимира Романовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного

судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII.

Заслухавши суддю-доповідача Шапталу Н.К. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Юдін С.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Кодекс), згідно з яким підставою для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами є істотні для справи обставини, що не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи.

У конституційній скарзі Юдін С.О. зазначив, що він звернувся до суду з позовом про визнання нечинним та скасування Указу Президента Російської Федерації Путіна В.В. від 17 березня 2014 року, яким Республіка Крим визнана суверенною та незалежною державою.

Ухвалою Харківського окружного адміністративного суду від 19 березня 2014 року Юдіну С.О. було відмовлено у відкритті провадження за його позовом на тій підставі, як зазначив у конституційній скарзі автор клопотання, що його позов не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Юдін С.О. 23 січня 2017 року звернувся до суду із заявою про перегляд ухвали Харківського окружного адміністративного суду від 19 березня 2014 року за нововиявленими обставинами.

Ухвалою Харківського окружного адміністративного суду від 16 лютого 2017 року залишено без задоволення заяву Юдіна С.О. про перегляд ухвали цього ж суду від 19 березня 2014 року за нововиявленими обставинами.

Харківський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 29 березня 2017 року залишив без змін ухвалу Харківського окружного адміністративного суду від 16 лютого 2017 року, обґрунтувавши це тим, що суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та ухвалив судові рішення з додержанням норм матеріального та процесуального права.

Ухвалою Вищого адміністративного суду України від 11 квітня 2017 року було відмовлено у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Юдіна С.О. на ухвали Харківського окружного адміністративного суду від 16 лютого 2017 року та Харківського апеляційного адміністративного суду від 29 березня 2017 року з мотивів необґрунтованості.

У своїй конституційній скарзі автор клопотання зазначає, що застосоване в судовому рішенні в його справі положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу щодо „визначення підстави для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами виключно тих істотних для справи обставин, що не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою на час розгляду справи“ суперечить частині першій статті 9 Конституції України, відповідно до якої чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Обґрунтовуючи таке твердження, Юдін С.О. наголошує, що чинним міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, а саме пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і

основоположних свобод 1950 року, з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини, зокрема § 27 рішення Європейського суду з прав людини у справі „Праведна проти Російської Федерації“ від 18 листопада 2004 року, визначено, що „підставою для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами є обставини, що були та могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи, однак на час розгляду справи об’єктивно не були доступні докази, які на час перегляду справи за нововиявленими обставинами вже є доступними та можуть призвести до іншого результату судового розгляду справи в результаті її перегляду за нововиявленими обставинами“.

Автор клопотання також вважає, що ухвала Харківського окружного адміністративного суду від 19 березня 2014 року про відмову у відкритті провадження у справі за його позовом до Президента Російської Федерації на тій підставі, що позов не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, не відповідає положенням статті 2, частинам другій, четвертій статті 5, частині третій статті 8, частині першій статті 9 та статті 73 Конституції України. Таке твердження Юдін С.О. обґрунтовує тим, що Харківський окружний адміністративний суд, відмовивши ухвалою від 19 березня 2014 року у відкритті провадження в його адміністративній справі з підстави неналежності розгляду заяви в порядку адміністративного судочинства, повинен був роз’яснити в ухвалі, до юрисдикції якого суду віднесено розгляд заяви, чого суд не зробив і цим порушив його права.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

2.1. Законом України „Про Конституційний Суд України“ встановлено, що Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих положень);

з метою захисту та відновлення прав особи Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) акта (його окремих положень), який втратив чинність, але продовжує застосовуватись до правовідносин, що виникли під час його чинності (частини перша, друга статті 8).

Предметом перевірки на відповідність Конституції України автор клопотання визначив положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу.

Верховна Рада України 3 жовтня 2017 року прийняла Закон України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ № 2147–VIII (далі – Закон № 2147), згідно з розділом 3 якого Кодекс викладено у новій редакції.

У розділі 6 „Прикінцеві положення“ Закону № 2147 встановлено, що „цей Закон набирає чинності з дня початку роботи Верховного Суду, визначеного рішенням його Пленуму відповідно до Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545), опублікованим у газеті „Голос України“, крім: змін до Закону України „Про Вищу раду правосуддя“, передбачених розділом 4 цього Закону, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону; змін до частини третьої статті 82, пунктів 4, 6 частини першої статті 106, статей 133, 147, 152, 155, розділу XII Закону України „Про судоустрій і статус суддів“, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону“.

Постановою Пленуму Верховного Суду від 30 листопада 2017 року № 2 днем початку роботи Верховного Суду визначено 15 грудня 2017 року (пункт 1).

Отже, з 15 грудня 2017 року положення Кодексу, у тому числі й пункту 1 частини другої статті 245, є такими, що втратили чинність на підставі Закону № 2147, та відповідно до частини першої статті 8 Закону

України „Про Конституційний Суд України“ не можуть бути предметом перевірки на відповідність Конституції України.

Крім того, згідно зі статтею 151¹ Основного Закону України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України.

До повноважень Конституційного Суду України згідно з пунктом 1 статті 7 Закону України „Про Конституційний Суд України“ належить, зокрема, вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України.

У конституційній скарзі порушено питання про невідповідність Конституції України, а саме її статті 2, частинам другій, четвертій статті 5, частині третій статті 8, частині першій статті 9 та статті 73, ухвали Харківського окружного адміністративного суду від 19 березня 2014 року про відмову у відкритті провадження в адміністративній справі за позовом Юдіна С.О. до Президента Російської Федерації.

Однак питання щодо відповідності Конституції України судових рішень не належить до повноважень Конституційного Суду України.

Таким чином, Перша колегія суддів Другого сенату дійшла висновку, що наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження згідно з пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі.

2.2. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушень внаслідок

застосування закону; відомості про документи і матеріали, на які посилається суб'єкт права на конституційну скаргу, із наданням копій цих документів і матеріалів (пункти 6, 7 частини другої статті 55).

Згідно з абзацом першим частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим у статті 55 цього закону.

Зміст конституційної скарги дає підстави для висновку, що Юдін С.О. не обґрунтував тверджень про невідповідність положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу частині першій статті 9 Конституції України.

Так, аргументи автора клопотання про неконституційність оспорюваного положення Кодексу базуються на тому, що його зміст суперечить позиції Європейського суду з прав людини, викладеній у § 27 його рішення від 18 листопада 2004 року у справі „Праведна проти Російської Федерації“, та вимогам пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року. Вказана суперечність полягає в тому, що підставою для перегляду справи за нововиявленими обставинами у Кодексі визначено істотні для справи обставини, що не були і не могли бути відомі особі, яка звертається із заявою, на час розгляду справи, а за вказаним рішенням Європейського суду з прав людини такими підставами „є обставини, що були та могли бути відомі особі, яка звертається із відповідною заявою, однак на час розгляду справи об'єктивно не були доступні докази, які на час перегляду справи за нововиявленими обставинами вже є доступними та можуть призвести до іншого результату судового розгляду справи в результаті її перегляду за нововиявленими обставинами“.

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України зазначає, що порівняння змісту положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу з рішенням Європейського суду з прав людини не може вважатися належним обґрунтуванням невідповідності цього положення Конституції

України в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“. Крім того, положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу та частини першої статті 9 Конституції України мають різний предмет регулювання.

Також автор клопотання не дотримав вимог Закону України „Про Конституційний Суд України“, встановлених до конституційної скарги, оскільки не зазначив, яке з гарантованих Конституцією України його прав зазнало порушення внаслідок застосування положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу, та не долучив копій усіх документів, на які він посилається у конституційній скарзі.

Враховуючи наведене, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України, з огляду на недотримання Юдіним С.О. вимог пунктів 6, 7 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, вважає конституційну скаргу неприйнятною, що є підставою для відмови у відкритті провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

На підставі викладеного та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, статтями 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Юдіна Сергія Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення пункту 1 частини другої статті 245 Кодексу адміністративного судочинства України в редакції до

внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пунктів 2, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційній скарзі; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

Судді
Конституційного Суду України

Запорожець М.П.

Мойсик В.Р.

Шаптала Н.К.